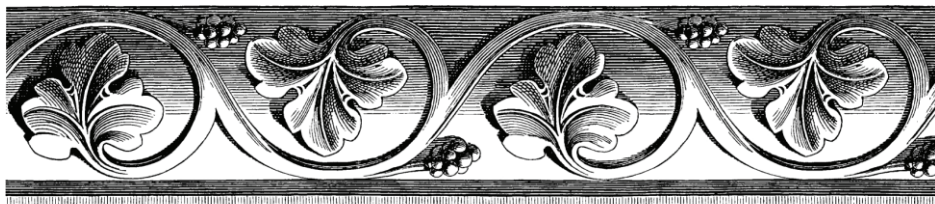

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

REDAKTORZY NACZELNI SEKCJI

A	MATHEMATICA	Stanisław Prus
B	GEOGRAPHIA, GEOLOGIA ETC.	Monika Olga Wesołowska
F	HISTORIA	Wiesław Bondyra
FF	PHILOLOGIAE	Monika Gabryś-Sławińska
G	IUS	Małgorzata Łuszczynska
H	OECONOMIA	Robert Zajkowski
I	PHILOSOPHIA – SOCIOLOGIA	Lesław Hostyński
J	PAEDAGOGIA – PSYCHOLOGIA	Ryszard Bera
K	POLITOLOGIA	Maria Marczevska-Rytko
M	BALCANIENSIS ET CARPATHIENSIS	Krystyna Trembicka
N	EDUCATIO NOVA	Małgorzata Karwatowska

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

SECTIO J

PAEDAGOGIA-PSYCHOLOGIA

Praca socjalna wobec współczesnych wyzwań

Redakcja

Anna Kanios, Anna Weissbrot-Koziarska, Anna Lada

VOL. XXXVII, 1

2024

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
ISSN 0867-2040

Numer objęty jest patronatem
Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

RYSZARD BERA

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITOR

JOANNA WIERZEJSKA

SEKRETARZ/SECRETARY

KATARZYNA NOWOSAD

ANNA TYCHMANOWICZ

CZŁONKOWIE REDAKCJI/ MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

URSZULA LEWARTOWICZ, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
ELŻBIETA ANNA KWIATKOWSKA, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska
MIROSLAW LASKOWSKI, Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie, Polska
GRZEGORZ MARCIN SANECKI, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
RENATA TOMASZEWSKA, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Polska

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

SARA BARROS ARAÚJO, Instituto Politénico do Porto, Escola Superior de Educação, Portugalia
JERZY BRZEZIŃSKI, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska
MARIA CHEPIL, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska;
Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
HAMIT COŞKUN, Abant İzzet Baysal University, Turcja
DARIUSZ DOLIŃSKI, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny Wydział Zamiejscowy we Wrocławiu, Polska
ANNA KANIOS, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
ORESTA KARPENKO, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
MARIA KIELAR-TURSKA, Akademia Ignatianum w Krakowie, Polska
MAŁGORZATA KUŚPIŃ, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
MARIA LHOTOVA, University of South Bohemia in České Budějovice, Czechy
LARYSA LUKIANOVA, Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie, Ukraina
CARMEN MORET-TATAY, Catholic University of Valencia "San Vicente Martir", Hiszpania
JERZY NIKITOROWICZ, Uniwersytet w Białymstoku, Polska
MARIAN NOWAK, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, Polska
NELLA NYCZKAŁO, Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie, Ukraina
CONSTANTINA PANOURGIA, Bournemouth University, Wiek Brytania
MARIA G. PEDICONI, Università Degli Studi di Urbino, Włochy
NORBERT G. PIKULA, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska
FRANCESCO PIRA, Università Degli Studi di Messina, Włochy
ANDRZEJ RADZIEWICZ-WINNICKI, Społeczna Akademia Nauk w Łodzi, Polska
STEFAN RAZIK, FOM Hochschule in Hannover, Niemcy
NADIYA SKOTNA, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
BOGUSŁAW M. ŚLIWERSKI, Uniwersytet Łódzki, Polska
BEATA ZARZYCKA, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska
The journal is published online: www.psych-ped.annales.umcs.pl

REDAKCJA /EDITING

ANNA ADAMCZYK

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH/COVER AND TITLE PAGES DESIGN

JERZY DURAKIEWICZ

SKŁAD/TYPESETTING

AGNIESZKA MUCHOWSKA

ISSN 0867-2040

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ

20-031 Lublin, ul. Idziego Radziszewskiego 11, tel. (81) 537-53-04

e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

<http://www.wydawnictwo.umcs.eu>

Dział Handlowy, tel.: 81 537-53-02

e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Spis treści

Table of Contents

ANNA KANIOS, ANNA WEISSBROT-KOZIARSKA, ANNA LADA <i>Problemy osób starszych jednym z największych wyzwań dla pracy socjalnej. Wprowadzenie do problematyki</i>	9
Problems of Older People Are One of the Greatest Challenges for Social Work: Introduction to the Issue	
I. Starość w perspektywie pracy socjalnej	
MONIKA ADAMCZYK <i>Czego Polacy obawiają się na starość i jak planują zorganizować tę fazę swojego życia?</i>	19
What Do Poles Fear in Old Age and How Do They Plan to Organize This Phase of Their Life?	
KRZYSZTOF SZLUZ, ANNA SZLUZ <i>Przestrzeń prawna dla działań innowacyjnych na rzecz osób starszych</i>	33
Legal Space for Innovative Activities for Older People	
SABINA PAWLAS <i>Holistyczna opieka nad chorym onkologicznie seniorem i jego rodziną – przestrzeń dla pracy socjalnej</i>	57
Holistic Care of the Oncologically Ill Senior Citizen and His Family – a Space for Social Work	
NATALIA ŚLUZEK, ALEKSANDRA BŁACHNIO <i>„Nieważne, ile mam lat...” – subiektywny wiek 50-letnich kobiet w okresie menopauzalnym</i>	73
“No Matter How Old I Am” – Subjective Age of 50-Year-Old Women in the Menopausal Period	
PIOTR GIEREK <i>Wsparcie społeczne osób starszych na przykładzie programu „Korpus Wsparcia Seniorów” realizowanego w gminie Chorzów</i>	89
Social Support for Elderly People on the Example of the “Senior Support Corps” Program Implemented in the Chorzów Commune	

II. Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych

- BEATA SZLUZ, BEATA JAMRÓGIEWICZ
„Niecodzienna codzienność”. Świat społeczny osób z chorobą Parkinsona 107
 “Unusual Everyday Life”: The Social World of People with Parkinson’s Disease
- ANNA BOCHEŃSKA-BRANDT, ANNA KANIOS
Funkcjonowanie osób bezdomnych w Niemczech – analiza indywidualnych przypadków 129
 Functioning of Homeless People in Germany – Analysis of Individual Cases
- MARZENA OKRASA
Samoocena a poziom aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów 139
 Self-Esteem and the Level of Pupils’ Educational and Professional Aspirations
- DARIUSZ SARZAŁA
Praca socjalna jako czynnik wspierający readaptację społeczną skazanych w polskim systemie penitencjarnym 153
 Social Work as a Factor Supporting the Social Readaptation of Convicts in the Polish Penitentiary System
- MAŁGORZATA PRZYBYSZ-ZAREMBA, WIOLETTA BIEŃKOWSKA
Problemy i zaburzenia w funkcjonowaniu dorosłych osób współuzależnionych jako wyzwanie dla pracy socjalnej 169
 Problems and Disorders in the Functioning of Co-Addicted Adults as a Challenge for Social Work
- AGATA BANAKIEWICZ, MARIA BANASIK, AGNIESZKA KULIK
Syndromy psychosomatyczne i ocena znaczenia choroby u pacjentów z IBS i CD jako wyzwanie dla pomocy psychologicznej 187
 Psychosomatic Syndrome and Disease-Related Appraisals in IBS and CD Patients as a Challenge for Psychological Support
- PETER JUSKO, HANS-JØRGEN WALLIN WEIHE
Football Hooliganism as a Socio-Political Phenomenon: Motivation, Manifestations, and Prevention Strategies 207
 Chuligaństwo piłkarskie jako zjawisko społeczno-polityczne. Motywacja, przejawy i strategie zapobiegania

III. Pracownik socjalny w obliczu nowych wyzwań

- MONIKA DACKA
Pracownik socjalny we współczesnym świecie – rola i możliwości wsparcia 217
 A Social Worker in Today’s World – Role and Opportunities for Support

ANNA LADA

- Pomagać i wspierać w nowej rzeczywistości społecznej – oczekiwania zawodowe wobec pracowników socjalnych* 233
Help and Support in the New Social Reality – Professional Expectations Towards Social Workers

KATARZYNA NOWOSAD

- Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych jako efekt stresu zawodowego* 247
Professional Burnout of Social Workers as a Result of Occupational Stress

KINGA LISOWSKA, MAJKA ŁOJKO

- Już dość! Historia pewnego przypadku odejścia z zawodu pracownika socjalnego* 269
Enough Is Enough! The Story of a Case of Leaving the Profession of Social Worker